

Beantwoording schriftelijke voorstel fractie Betaalbaar Water

Van: Dagelijks Bestuur

d.d.: 18 december 2017

Onderwerp: Inzet reserve zuiveren

Voorstel

Naar aanleiding van de behandeling van het Jaarplan 2018 is door de fractie het volgende voorstel gedaan:

De afgelopen jaren heeft het AB-kredieten verstrekt voor de vervanging van kamerfilterpersen door membraamfilterpersen. De kosten hiervan worden geactiveerd en leiden gedurende ruim 18 jaar tot kapitaallasten. Stel nu dat wij de kosten hiervan voor een bedrag van € 7,3 miljoen, zijnde de beschikbare vrije reserve, niet activeren maar uit de reserve betalen en dus ineens afschrijven. Daarmee beperken we de stijging van de schuldenlast met dat bedrag. De vraag is wat dit betekent voor:

- *de ontwikkeling van de schuldenlast ten opzichte van de ontwikkeling zoals gepresenteerd in het Jaarplan 2018 op pag. 49*
- *de ontwikkeling van de kapitaallasten voor de taak Zuiveren in de komende 12 jaar*
- *de ontwikkeling van de tarieven voor de taak Zuiveren in de komende 12 jaar*

De voorgestelde methode is theoretisch. Het kan ook gaan om andere investeringen en andere perioden. Het volledige voorstel is als bijlage bijgevoegd.

Reactie

Dank aan de fractie dat zij de 'uitdaging' heeft opgepakt te komen met een alternatief voor de aanwending van het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve voor de taak zuivering.

Jaarlijks wordt op basis van een risicobenadering het benodigde weerstandsvermogen bepaald. Uit het Jaarplan 2018 blijkt dat voor de taak zuiveren een vermogen noodzakelijk is plm. € 0,4 miljoen. Het beschikbare vermogen bedraagt plm. € 7,8 waarvoor er een vrije ruimte is ontstaan van € 7,4 miljoen (zie pagina 45 van het jaarplan). Hierbij is rekening gehouden met een geprognosticeerd voordelig resultaat over 2017 van € 1 miljoen voor de taak zuiveren. In het Jaarplan 2018 is € 0,6 miljoen gebruikt voor dekking van een gedeelte van de exploitatiekosten. Effectief is er daarom nog € 6,7 miljoen vrij te besteden. Om aan te sluiten bij het voorstel is onderstaand uitgegaan van het voorgestelde bedrag van € 7,3 miljoen. Voor de taak watersysteem is er sprake van een tekort aan weerstandvermogen van plm. € 0,7 miljoen. In het financieel beleid van het waterschap is vastgelegd dat er algemene reserves per taak worden aangehouden.

Onze eerste opmerking op het voorstel is dat de algemene reserve een boekhoudkundige (papieren) reserve is. Dit bedrag staat niet op onze bankrekening maar is gebruikt voor de totaal financiering van het waterschap. Afhankelijk van de eigen liquide middelen wordt een beroep gedaan op externe financiering. Dit betekent dat bij aanwending van de reserve voor bijv. dekking van exploitatielasten er een tekort ontstaat aan liquide middelen. In een sterk vereenvoudigd model voor liquiditeitsinkomsten en uitgaven ziet dit er zo uit:

Balans uitgangssituatie				Exploitatie		
				Inkomsten	Uitgaven	Saldo liquide middelen
Liquide middelen	1.000	Algemene reserve	1.000	1.500	1.500	0
		Lening derden	-			
Stel gebruik van algemene reserve voor exploitatie 500						
Nieuwe balans				Inkomsten	Uitgaven	Saldo liquide middelen
Liquide middelen	1.000	Algemene reserve	500	1.000	1.500	-500
		Lening derden	500			

De tweede opmerking betreft de huidige inzet van het overschot aan algemene reserve. Deze is nu ingezet voor de (gedeeltelijke) dekking van de exploitatielasten. Op basis van het Jaarplan 2018 en de PPN tot en met 2021 en waarbij voor de jaren erna een fix bedrag aan onttrekking is aangenomen, dan is de reserve inderdaad zoals in het voorstel is aangegeven in plm. 12 jaar uitgeput. Uitgaande van neutrale exploitatieresultaten in de komende jaren. Ook voor deze onttrekkingen moet jaarlijks (een gering bedrag) extra worden geleend (zie het voorbeeld hiervoor). Dit zit in de huidige prognose van de ontwikkeling van de schuldenlast.

Huidige inzet reserve		
Stand overschot 1/1/2018		7.400.000
Onttrekkingen		Saldo
2018	624.000	6.776.000
2019 PPN	1.034.000	5.742.000
2020 PPN	970.000	4.772.000
2021 PPN	768.000	4.004.000
2022 schatting	500.000	3.504.000
2023 schatting	500.000	3.004.000
2024 schatting	500.000	2.504.000
2025 schatting	500.000	2.004.000
2026 schatting	500.000	1.504.000
2027 schatting	500.000	1.004.000
2028 schatting	500.000	504.000
2029 schatting	500.000	4.000

Het aanwenden van de reserve voor een ander doel, leidt direct tot een verhoging van het tarief voor zuiveren. Dit betreft tevens het tarief voor de verontreinigingsheffing omdat deze aan elkaar gekoppeld zijn. Stel dat de geraamde onttrekking in 2019 van plm. € 1,0 miljoen zou vervallen, dan stijgt het VE-tarief, zonder andere maatregelen, met 5% tot € 65,59 (2018 € 62,48). Op basis van de huidige verwachtingen daalt het tarief daarna gering tot en met de jaren 2021 door lagere exploitatielasten (2021 plm. € 65,-).

De derde opmerking betreft het effect op de toekomstige begroting indien de investering in de nieuwe persen (of een vergelijkbare investering) wordt betaald uit de algemene reserve. Uitgaande van een beschikbaar bedrag van € 7,3 miljoen, betekent dit een besparing op (geen stijging van) de exploitatielasten van gemiddeld € 479.000 (bij afschrijving in 18,5 jaar en rente 2,3%). Het VE-tarief verlaagd hierdoor met € 1,15. Voor de eenvoud is ervan uitgegaan dat de investering vanaf 2019 leidt tot kapitaallasten. In het Jaarplan 2018 is opgenomen dat de investering in 2019 gereed is en vanaf 2020 leidt tot kapitaallasten. Eveneens voor de eenvoud is de rente over de gemiddelde looptijd genomen. In de praktijk zal het eerste jaar vanwege de hogere boekwaarde een hogere rentelast geven dan het laatste jaar. Het direct ten laste van de reserves brengen van een investering (bij aanschaf c.q. aanleg) is niet toegestaan. Wel is het toegestaan om de jaarlijkse kapitaallasten van een investering ten laste van de reserve te brengen. Ofwel de onttrekkingen moeten lopen via de exploitatierekening (kapitaallasten).

Als het vrije deel van de algemene reserve bestemd wordt door de investering, dan vervallen de geraamde onttrekkingen (1^e jaar plm. € 1 miljoen) maar door de lagere kapitaallasten stijgt het VE-tarief met 3,1%, in plaats van de hiervoor genoemde 5%.

Voor de betaling van de investering wijzigt er niets. Er zal ook nu geld geleend moeten worden om de facturen te kunnen betalen. Wel zal doordat de exploitatie in de komende 12 jaar nu volledig sluitend wordt gefinancierd met belastingopbrengsten, de schuldenlast minder snel oplopen. In plaats van een toename van 45% van 2018 naar 2030, bedraagt de toename 41%. Het komt dan op een raming van € 245 miljoen. Dit past binnen het afgesproken kader van maximaal € 250 miljoen.

Samengevat leidt dit tot de volgende conclusies:

1. De voorgestelde inzet van het vrije gedeelte van de algemene reserve voor een investering, leidt geleidelijk tot een lagere schuldenlast. Dit omdat de algemene reserve niet in liquide middelen is aangehouden. Op de langere termijn (12 jaar) leidt het tot een geleidelijke lagere toename van de schuldenlast en leidt tot plm. 4% lagere schuld in 2030.
2. Bestemming van het vrije gedeelte van de algemene reserve voor investeringen leidt in het 1^e jaar tot een stijging van het VE-tarief met 5%. Echter door de lagere kapitaallasten is de stijging beperkt tot 3,1%.
3. Door autonome ontwikkelingen (lagere exploitatielasten) is er sprake van een lichte daling (0,2- 1%) van het VE-tarief in de jaren erna.

Het **voordeel** van het voorstel is een minder sterke groei van de schuld over een langere periode. Dit doordat er sprake is van een sluitende exploitatiebegroting. Daarnaast wordt over een langere periode (18-19 jaar in plaats van 12 jaar) gebruik gemaakt van de algemene reserve.

Het **nadeel** is een eenmalige stijging van het VE-tarief (en het verontreinigingstarief) van plm. 3% om de jaren ernaar licht te dalen. Tevens is het nadeel dat er geen middelen meer zijn om de tarieven te egaliseren. Gezien de geringe verschillen is dit echter wel te overbruggen (eventueel met een eenmalige negatieve egalisatiereserve).

Voorstel

Bij het Jaarplan 2019 wordt het bovenstaande in een alternatief scenario voorgelegd aan het algemeen bestuur. Dit voorstel wordt gekoppeld aan een (of meerdere) investeringsproject(en).

NB. Bij een onttrekking van € 6,7 miljoen (het thans vrije gedeelte) daalt het VE-tarief met € 1,05 ofwel 3,3% i.p.v. de hierboven genoemde 3,1%.